

Książka jest przejrzysta i poprawna od strony formalnej. Wyróżnia się ciekawą okładką. Warto też dodać, że jest najobszerniejszym, jak dotąd, zbiorem tekstów źródłowych na temat Internetu i Kościoła. Splatają się teoretyczne koncepcje naukowe i empiryczne badania nad relacją, jaka zachodzi między tymi dwiema rzeczywistościami. Pracę tę warto polecić naukowcom zajmującymi się dyscyplinami z pogranicza teologii, informatyki, edukacji medialnej, dziennikarstwa i kultury medialnej. Może to być pouczająca lektura dla duszpasterzy, a także dla studentów zgłębiających tajniki wymienionych dyscyplin naukowych, a także wszystkich chcących pogłębić swoją wiedzę z tego zakresu.

Maria Białonoga-Gosik
doktorantka na Wydziale Teologii KUL

Posługiwanie w liturgii. Wokół „Dyrektorium duszpasterstwa służby liturgicznej”. Red. Stanisław Araszczuk. Wrocław: Wydawnictwo Papieskiego Wydziału Teologicznego 2012 ss. 158. ISBN: 978-83-7454-207-4.

Dyrektorium duszpasterstwa służby liturgicznej jest trzecim, obok *Dyrektorium katechetycznego* i *Dyrektorium duszpasterstwa rodzin*, tego rodzaju dokumentem ogłoszonym przez Episkopat Polski. Wydane nakładem Wydawnictwa Papieskiego Wydziału Teologicznego Wrocław, poprzedzone zostało artykułami przedstawiającymi konkretne zagadnienia poruszone w dokumencie.

W samym *Dyrektorium* przypomniano przede wszystkim teologiczne podstawy zaangażowania świeckich w ramach służby liturgicznej. Obecność w liturgii Chrystusa i Jego działania łączy się w niej bowiem z zaangażowaniem jej ludzkich uczestników. Powołani do udziału w liturgii na mocy chrztu, wierni uczestniczą w niej, podejmując różnego rodzaju funkcje i posługi liturgiczne. Problemem czasów dzisiejszych, co podkreśla na wstępie *Dyrektorium*, jest jednak małe zainteresowanie posługiwaniem w liturgii tak młodzieży, jak i dorosłych. Wychodząc naprzeciw tym, którzy w owo działanie chcą się aktywnie włączyć, autorzy dokumentu podają konkretne formy posługiwania w liturgii. Posługi i funkcje przedstawione zostały z całym zakresem kompetencji, które im przysługują, co niewątpliwie posłuży rozwiązaniu wielu problemów rodzących się na tym tle. Ciekawą sprawą jest rozszerzenie tradycyjnego pojmowania służby liturgicznej o osoby nadzwyczajnego szafarza Komunii świętej, animatorów i ceremoniarzy, dyrygentów chórów czy zakrystianów. Podkreślony w ten sposób został ich rzeczywisty udział w liturgii i waga spełnianych funkcji, często traktowanych jako podrzędne. *Dyrektorium* wielką wagę przywiązuje do formacji służby liturgicznej. Zwracając uwagę na jej wymiary, jednocześnie proponuje konkretny program formacyjny, rozłożony na poszczególne lata i stopnie. Tak ujęty z pewnością jest schematem, który ułatwi duszpasterzom for-

mację służby liturgicznej, zapewniając jej stałość i ciągłość. Na zakończenie ukazano strukturę duszpasterstwa liturgicznego w Polsce.

Ważnym komentarzem do nowego Dyrektorium są poprzedzające go artykuły. Po *Wprowadzeniu* bp. Adama Bałabucha bp Stefan Cichy przedstawia genezę powstania omawianego dokumentu jako wyniku długiego okresu prac i dyskusji w gronie liturgistów odpowiedzialnych za formację służby liturgicznej. Następnie ks. Stanisław Araszczuk w swym artykule ukazuje *Posługę akolity*. Prezentując ją w aspekcie historycznym, pastoralnym oraz odnosząc do omawianego dokumentu, przybliżył w ten sposób posługę nieznaną zapewne wielu wiernym, a obecną w Kościele od czasów starożytnych. W artykule *Posługa lektora* ks. Dominik Ostrowski podejmuje temat lektora jako sługi słowa Bożego. Podkreślenie wagi lektora jako powołanego do czytania słowa Bożego w liturgii wydaje się szczególnie ważne w kontekście „sakramentalności słowa” w liturgii. Ks. Zbigniew Stokłosa zaś, opisując w swym artykule *Funkcje liturgiczne*, podejmuje ważny temat rozróżnienia między posługą a funkcją w liturgii. Wskazane przez niego zadania odpowiadające danym funkcjom, spełnianym przez świeckich w liturgii, mogą służyć jako zachęta do ich podjęcia przez wiernych. Ważnym zagadnieniem poruszonym w Dyrektorium jest sprawa formacji służby liturgicznej. Tę tematykę opisał ks. Tomasz Biszko w artykule *Odpowiedzialni za formację służby liturgicznej*, poruszając sprawę konieczności formacji, jak i jej form. Na zakończenie w artykule ks. Stanisława Araszczuka mamy przedstawiony temat *Przygotowanie do posługi nadzwyczajnego szafarza Komunii świętej jako droga do stałego akolity*. Posługa nadzwyczajnego szafarza Komunii świętej, związana obecnie z posługą akolitu, jest w coraz większym stopniu obecna w celebracjach liturgicznych Kościoła w Polsce. Jej szczególne znaczenie w liturgii wymaga, z jednej strony, roztropnego wyboru kandydatów na szafarzy, z drugiej zaś ich stałej formacji. Autor przedstawia zatem normy odnoszące się do nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej zawarte w dokumentach Kościoła w Polsce oraz zasady ich formacji.

Dyrektorium duszpasterstwa służby liturgicznej jest ważnym dokumentem w życiu Kościoła w Polsce, gdyż odnosi się do liturgii jako „źródła i szczytu” całej działalności Kościoła. Dobrze się stało, że wydane ono zostało nie jako sam tekst, ale w połączeniu z teologiczno-liturgicznym komentarzem. Żałować można jedynie, że tematy poruszone a artykułach z konieczności potraktowane zostały skrótowo. Z pewnością sam dokument, jak i komentarz do niego mogą być pomocne w rozwoju duszpasterstwa służby liturgicznej na każdym szczeblu Kościoła w Polsce.

Ks. Zbigniew Głowacki
Katedra Duchowości Liturgicznej
w Instytucie Liturgiki i Homiletyki KUL